

Sygn. akt III CZ 50/12

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący)

SSN Maria Szulc (sprawozdawca)

SSA Andrzej Niedużak

w sprawie z wniosku A. F.

przy uczestnictwie E. B., i innych

o dział spadku,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 8 sierpnia 2012 r.,

zażalenia wnioskodawczynie na punkt 4 postanowienia Sądu Okręgowego

z dnia 8 lutego 2012 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy oddalił wniosek A. F. o zasądzenie od uczestniczek E. B., i innych kosztów postępowania odwoławczego /w tym kosztów postępowania kasacyjnego uznając, że wobec braku sprzeczności interesów, nie było podstaw do odstąpienia od zasady określonej w art. 520 § 1 k.p.c.

W zażaleniu na powyższe postanowienie wnioskodawczynie zarzuciła naruszenie art. 520 § 1 k.p.c. przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie oraz art. 520 § 3 k.p.c. przez jego błędną wykładnię i w konsekwencji niezastosowanie tego przepisu. Wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżąca w uzasadnieniu zarzutów zażalenia zakwestionowała dotychczasową wykładnię art. 520 § 1 k.p.c. prezentowaną w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Przepis ten określa zasadę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania nieprocesowego, natomiast będące wyjątkiem od zasady uprawnienie Sądu do odstąpienia od niej ustawodawca określił w kolejnych paragrafach art. 520 k.p.c., wiążąc to dyskrecyjne uprawnienie Sądu z wystąpieniem przesłanki sprzeczności interesów uczestników. Nawet jej wystąpienie nie obliguje jednak Sądu do bezwzględnej rezygnacji zastosowania art. 520 § 1 k.p.c. W judykaturze utrwalone jest stanowisko, że w sprawach tzw. „działowych” (a więc także o dział spadku) nie zachodzi przewidziana w art. 520 § 2 i 3 k.p.c. sprzeczność interesów uczestników niezależnie od tego, jaki sposób podziału oni postulują i jakie wnioski składają w tym względzie. W efekcie, sam fakt zgłoszenia przez uczestników odmiennych wniosków co do sposobu podziału nie powoduje powstania sprzeczności interesów, gdyż na gruncie art. 520 k.p.c. omawiana przesłanka nie jest związana ze stanowiskiem zajęтым przez zainteresowanych w sprawie. Wniesienie apelacji przez wnioskodawcę lub uczestnika kwestionującego przyjęty przez Sąd pierwszej instancji sposób działu spadku, nie stwarza sprzeczności jego interesów z interesem uczestników akceptujących taki sposób podziału i nie wnoszących apelacji oraz nie uzasadnia obciążenia skarżącego kosztami postępowania apelacyjnego (por. postanowienie SN z dnia 19 listopada 2010 r.,

III CZ 46//10, OSNC 2011 r., nr 7-8, poz. 88; postanowienie SN z dnia 3 lutego 2012 r., III CZ 133/11, niepubl. oraz postanowienie SN z dnia 15 grudnia 2011 r., II CZ 120/11, niepubl.). Innymi słowy, w sprawach m.in. o dział spadku nie występuje sprzeczność interesów między uczestnikami postępowania domagającymi się podziału, a prezentującymi jedynie odmienne zapatrywania co do sposobu jego dokonania (por. postanowienie SN z dnia 16 września 2011 r., IV CZ 47/11, niepubl.). Do Sądu należy ocena, czy w postępowaniu nieprocesowym wniosek o zasądzenie kosztów postępowania uzasadnia odstąpienie od reguły określonej w art. 520 § 1 k.p.c., a podjęcie takiej decyzji i zastosowanie art. 520 § 3 k.p.c. wymaga wyjaśnienia przez Sąd przyczyn i zakresu skorzystania ze swoich dyskrecjonalnych uprawnień (postanowienia z dnia 9 grudnia 1999 r. III CKN 497/98, OSNC 2000 r., nr 6, poz. 116 i z dnia 3 grudnia 2010 r., I CZ 122/10; niepubl.). Z uzasadnienia rozstrzygnięcia wydanego w niniejszej sprawie wynika, że sąd uznał, iż w sprawie istnieją okoliczności, które przemawiają za zastosowaniem art. 520 § 1 k.p.c. oraz w sposób przekonujący uzasadnił swoje stanowisko wskazując m.in. na stanowisko uczestniczek zajmowane w toku całego procesu. Ocena ta dokonana na tle stanu faktycznego niniejszej sprawy, nie wykracza poza granice przewidziane dla swobodnej oceny sądu i nie uzasadnia trafności zarzutów podniesionych przez skarżącą. W szczególności, wbrew argumentom zażalenia, brak sprzeczności interesów nie może być utożsamiany z biernością uczestników postępowania działowego. W konsekwencji nie jest zasadny zarzut błędnej wykładni art. 520 § 1 k.p.c. oraz zarzut nie zastosowania art. 520 § 3 k.p.c.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.